

ÇALIŞANLARA SAĞLANAN TİCKET, MULTİNET, SODEXO, SETCARD VE YEMEK KUPONU GİBİ YARDIMLARIN SİGORTA PRİMİNE TABİ TUTULMASINDA TEREDDÜT EDİLEN HUSUSLAR

Ali TERZİOĞLU*
Yahya Kemal KOÇ**

GİRİŞ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıların prime esas kazançları, aynı Kanununun 80 inci maddesinde düzenlenmiştir.

Kanunun ilgili maddesinin “a” fıkrasında prime tabi kazançlar, “b” fıkrasında da prime tabi tutulmayacak kazançlar sayılmış ve “c” fıkrasında; “(b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz” hükmü düzenlenmiştir.

Son dönemlerde işyeri uygulamalarında çalışanlara sağlanan ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu gibi yardımların prime tabi tutulup tutulmaması hususunda bazı tereddütlerin olduğu anlaşılmıştır.

Bu kapsamda; 4/1-a sigortalılara sağlanan bahsi geçen yardımların ‘aynı yardım’¹ kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunu, mevzuat hükümleri ve çeşitli görüşler çerçevesinde açıklamakta fayda bulunmaktadır.

Bu çalışmada; öncelikle prime tabi tutulması gereken kazançların neler olduğu, nasıl prime tabi tutulması gerektiği kısaca açıkladıktan sonra, prime tabi olmaması gereken aynı yardımlar ile ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu gibi yardımların niteliği incelenecektir.

Anahtar sözcükler: aynı yardımlar, yemek kuponu, prime esas kazanç

* Emekli SGK Başmüfettişi, İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı.

** E.Sosyal Güvenlik Denetmeni, E.Sosyal Güvenlik Merkez Müdürü v., İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı.

1 Aynı yardım; çalışana nakit ödeme yerine, her türlü mal (ayın) ile ödenen ve sosyal yardım niteliği taşıyan ödemeler.

I- PRİME TABİ TUTULAN KAZANÇLAR

5510 sayılı Kanunun prime esas kazançları düzenleyen 80 inci maddesinin (1). fıkrasında; (T.C. Yasalar, 16.06.2006)

“Prime esas kazançların hesabında;

- *Hak edilen ücretler,*
- *Prim, ikramiye niteliğindeki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemeler,*
- *İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarlar,*
- *İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince hak edilen ücretler ve prim, ikramiye vb nitelikteki kazançlar”*

olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamının esas alınacağı öngörülmüştür.

Kanun maddesinden anlaşılması gereken husus, sigortalıların ücretlerinin, ücreti hak etmiş oldukları ayın prime esas kazancına; prim, ikramiye ve bu nitelikteki diğer ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar adına ödenen özel sağlık sigortası ile bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların, ödendiği ayın prime esas kazancına dahil edilmesidir.

Örneğin; çalışanın 2016/Ocak ayındaki çalışmalarına ait hak kazandığı ücreti, ödeme dönemi olarak ücretini 2016/Şubat döneminde veya daha sonraki bir dönemde alsa dahi veya bu döneme ait ücretini işverenden almasa dahi yine bu ayın (2016/Ocak) prime esas kazancına dahil edilecektir.

Ücret dışındaki prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak ile işverenler tarafından işçiler adına özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların brüt toplamı ise ödendikleri ayın prime esas kazancına tabi tutulmaktadır.

Kanuna göre ücret dışındaki bu tür ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması durumundata vanı aşan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir.

Bu durumun istisnası ise toplu iş sözleşmesine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sigortalılar adına sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumudur. Belirtilen bu mercilerce sigorta primine esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak

suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancınadâhil edilir.

Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve idari para cezası uygulanmaz.

Özetle; ücretlerin hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulması, diğer ödemelerin ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilmesi, ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırı aşıyor ise, aşması nedeniyle prime tabi tutulmayan kısmının, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilave edilir.

Çalışanın ücreti dışında, ödemenin yapıldığı ayı takip eden iki ayda tavanı aşan kazançlarıyla ilgili, İşveren Uygulama Tebliğinin Prime Esas Kazancın Üst Sınırını Aşan Ücret Dışındaki Ödemeler başlıklı 7.5. numaralı maddesinde; “ ... ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ayda da ücret ödemesine hak kazanılmadığı durumlarda, ücret dışındaki bu ödemeler prime esas kazançta dahil edilemeyeceği ... ” hususu hükme bağlanmıştır (Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 01.09.2012).

II- PRİME TABİ OLMAYAN KAZANÇLAR

5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesinin (1). fıkrasının (b) alt bendinde; “*Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, sey-yar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30’unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz*” hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin devamında yer alan (c) alt bendinde ise; “*(b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz*” denilmektedir.

Kanun’un 80 inci maddesinde yer alan hükümleri ayrıntılı olarak açıklayacak olursak;

- Sigortalılara yapılan;
- Ayni yardımlar,
- Ölüm, doğum ve evlenme yardımları,
- Görev yollukları, seyyar görev tazminatı,
- Kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- Keşif ücreti,
- İhbar ve kasa tazminatları,
- SGK tarafından yıllar itibariyle tutarları belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları,
- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin %30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payı tutarları,

Prime tabi tutulmayacak kazançlar arasında sıralanmıştır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında her ne ad altında yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile ayni yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi tutulması gerekmekte olup, diğer Kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Kanunun uygulanmasında dikkate alınmamalıdır.(SGK, 2013)

Yukarıda maddeler halinde yer verilen kazançlardan;‘**ayni yardım**’ niteliğinde olanlarla ilgili,bu ödemelerin kapsamı ve prime tabi tutulması hususunda işverenler arasında farklı uygulamalar söz konusu olmaktadır.

İşverenlerce yaşanan tereddütleri ortadan kaldırmak ve konu ile ilgili literatürdeki tartışmaları irdelemek amacıyla,‘ayni yardım’ niteliğinde olan kazançların prime tabi tutulması durumunu incelemekte fayda bulunmaktadır.

III- **AYNI YARDIMLAR**

İşveren Uygulama Tebliği'nin Ayni Yardımlar başlıklı 7.8.1. maddesinde; “İşverenlerce sigortalılara mal olarak yapılan yardımlar, tutarları üzerinde durulmaksızın, prime esas kazançlara dahil edilmeyecektir” ifadesine yer verilmiştir(Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 01.09.2012).

Mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere ayni yardımların, 4/1-a kapsamında sigortalı olarak çalışanların,prime esas kazancına dahil edilmemesi, yerinde bir uygulama olarak görülmektedir.

Ancak aynı yardımların ne olduğu ve aynı yardımlardan ne anlaşılması gerektiği hususları, zaman zaman literatürde tartışma yaratmakta ve işverenler açısından kazanç bildirimlerinde belirsizliklere neden olmaktadır.

Aynı yardımdan anlaşılması gereken, sosyal veya kişisel bir ihtiyacın karşılanması yolunda yapılan bir yardım olmasıdır (Özdemir, 2014).

Aynı yardımların sigortalılara nakden ödenmesi halinde (örneğin yağ parası, un parası, ayakkabı parası gibi) prime tabi tutulması gerekmektedir (Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 01.09.2012). Örnekle açıklamak gerekirse; özellikle Ramazan ayında birçok işyerinde çalışanlara erzak yardımı yapılmaktadır. Yapılan yardım aynı nitelikte olduğundan prime tabi tutulmamalıdır. İşverenin erzak yardımı değerindeki 200 TL parayı çalışanına vermesi durumunda ise yardımın niteliği değiştiğinden, yapılan nakdi ödeme prime tabi tutulmalıdır.

Son dönemlerde sıklıkla rastlanan ve işverenler arasında tereddütlere neden olan bir diğer husus ise; çalışanlara aynı yardım niteliğinde yapılan ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu vb ödemeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Adı geçen yardımların sigorta primine tabi olup olmayacağı konusunda tereddütler olduğu görülmektedir (Işıklı, 2009).

5510 sayılı Kanundan önce yürürlükte bulunan mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 77 inci maddesinde; " ... Şu kadar ki, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, **aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur ...**" hükmü amir kılınmış ve işverence personeline sağlanan her türlü aynı yardım herhangi bir limit öngörülmezsizin prime esas kazanç dışında tutulmuştur (T.C. Yasalar, 29.07.1964).

Ayrıca, 506 sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde verilen bir yargı kararında yardımın aynı ya da para olarak yapılmasının bir önemi bulunmadığı belirtilmiştir.

Şöyleki ilgili kararda; " ... Şu kadar ki, yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz," denilmektedir. Görülüyor ki, maddenin birinci bendinde işçilere ödenen ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki istihkakların sigorta primine matrah olacağı öngörülmüştür.

Daireler arasındaki uyumsuzluk, herhangi bir sebeple yemek verilmeyen sigortalılara ödenen yemek parasının, prim veya ikramiye niteliğinden ziyade bir ücret olup olmadığı merkezinde toplanmaktadır.

O halde; ücret nedir? Ücret, genel anlamda, bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve nakden ödenen meblağ olarak tanımlanmıştır. Anlaşıyor ki, ücret görülen bir işin karşılığı olmak gerekir ve eşit işe eşit ücret deyimi de ücret niteliğini tamamlayan bir kuraldır.

Bu nedenle yemek parasını görülen işin karşılığı değil maddenin istisnaları meyanında ve ücrete dahil edilmeyecek ödemeler arasında yer alan aynı yardım olarak tanımlamak ve yemek yerine bedelinin verilmiş olması da bu yardımın niteliğini değiştirmemek gerekir ...” hükmüne varılmıştır (Yargıtay İçtihatı Birleştirme Genel Kurulu, 24.05.1974).

Ancak, 5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesinde yer alan “... **aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler** prime esas kazanca tabi tutulur ...” ifadesiyle, aynı yardım niteliğindeki ödemelerin nakdi olarak yapılması durumunda, prime tabi tutulup tutulmayacağı ile ilgili ortaya çıkan tartışmalar sonuçlanmıştır.

Ancak, işverenlerce sigortalılara sağlanan ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu yardımlarının aynı olup olmadığı ve prime tabi tutulup tutulmayacağı konusunda uygulamada çelişkili durumlarla karşılaşmaktadır.

Bir görüşe göre; çalışanlara nakdi herhangi bir ödeme yapılmadan ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu vb. verilmek suretiyle yemek yardımı sağlanması durumunda, sağlanan bu yardım tutarlarının SGK primine dâhil edilmemesi gerekmektedir.

Aynı görüşü savunanlara göre; nakit olarak ödenmeyen aynı yardım niteliğindeki bu ödemeler için net tutarın brüte çevrilerek bordro üzerinden prime tabi tutulmasına gerek yoktur.

Devredilen Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından konuyla ilgili yayınlanmış olan 16-310 sayılı Genelgenin ilgili bölümü şu şekildedir²; “... sigortalılara ay içinde yemek parası olarak nakit ödeme yapılmaksızın, çalıştıkları işyerinin dışında yemek üretimi yapan başka firma veya şahıslar tarafından örneğin yemek kuponu karşılığında, gerek işyerinde, gerekse işyerinin dışında yemek verilmesi üzerine, işverence bu firma veya şahıslara fatura karşılığında yemek bedeli olarak ödeme yapılması halinde, bu nitelikteki fatura bedellerinden sigorta primi tahakkuk ettirilmemesi gerekmektedir ...”

² Bkz. SSK, 16/02/2004 tarih, 16-310 ek sayılı genelge.

Bununla birlikte aynı yardım olarak kabul edilen ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu vb, yardımlarına alternatif bir görüş daha bulunmaktadır. Bu görüş, *işverenler tarafından çalışanlarına ödenen ticket*, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu vb, ödemelerin tamamının sigorta primine tabi tutulması yönündedir.

Görüşü savunanların en önemli dayanak noktası; özellikle son dönemlerde SGK Müfettiş ve Denetmenlerince yapılan denetimlerde ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponlarının prime tabi tutulması gerektiği yönünde raporlar düzenlenmesi ve işverenlerden bu doğrultuda taleplerde bulunmalarıdır.

SGK Müfettiş ve Denetmenlerinin büyük çoğunluğu, yaptıkları *denetim ve incelemeler sonucu, işverenlerin çalışanlarına sağladıkları bu tür menfaatleri aynı nitelikte kabul etmemektedir.*

Bunun temel gerekçesi ise; işverenlerin *çalışanlarına sağladıkları ticket*, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu gibi ödemelerin *İşveren uygulama tebliğinin Yemek Paraları (Yardımları)* başlıklı 7.7.1. maddesindeki gibi değerlendirilmesi gerekliliğidir (Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 01.09.2012).

*İşveren uygulama tebliğinin ilgili maddesinde; "Sigortalılara yemek parası adı altında yapılan ödemelerin, işyerinde veya müştemilatında işveren tarafından yemek verilmemesi şartıyla, fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak 16 yaşından büyükler için belirlenen günlük asgari ücretin % 6 sınırı, yemek verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarı, prime esas kazançların tespitinde dikkate alınmayacak, dolayısıyla bu tutardan prim kesilmeyecektir"*denilmektedir.

Denetimlerde SGK Müfettiş/Denetmenleri; çalışanlara yemek parası adı altında yapılan ödemelerden prime esas kazançta dahil edilecek tutarları, tebliğ hükmü gereğince aşağıdaki gibi hesaplamaktadır.

Brüt Günlük Asgari Ücret X % 6 X (Ay İçinde Fiilen Çalışılan Gün Sayısı)
Yemek Parası Verilen Gün Sayısı = İstisna Tutarı,

"Ödenen Yemek Parası – İstisna Tutarı = Prime Esas Kazanca Dahil Edilecek Yemek Parası"

Örneğin; çalışanın ticket kartına ayda 200 TL ödeme yükleniyor ve kişi de ay içerisinde 22 iş günü çalışıyor olsun. (Brüt asgari ücret: 1.647 TL)

Ödenen Yemek Parası 200 TL – İstisna Tutarı 72,60 TL (1.647*6%) = Prime Esas Kazanca Dahil Edilecek Yemek Parası **127,40 TL**.

Burada dikkat çekilmesi gereken ilk husus ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponlarına *yüklenen ödemelerin 'ayni yardım' olup olmadığı hususudur.*

Çalışanların işverenlerinden temin etmiş oldukları, amacı işyerinde günlük yemek ihtiyacının karşılanması olan bu argümanları, amacının dışında kullanarak (market, manav, restoran gibi yerlerde) başka menfaatlere çevirme durumları söz konusu olabilmektedir. Bu tür argümanların market, restoran gibi yerlerde alışveriş amacıyla kullanılması, yapılan ödemenin aynı yardım kapsamında olmasını etkilememelidir. Sonuç olarak yapılan ödemeler çalışanlara nakdi olarak değil, yukarıda bahsi geçen yemek kartı hesaplarına yatırılarak yapılmaktadır. Önemli olan husus işverenin sigortalıya yaptığı bu yardımın nakit ödeme olmamasıdır.

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne, işverenin talebi üzerine 31.07.2014 tarihli yazısında; *"...alışveriş hediye çeklerinin hamiline üzerinde yazılı tutar kadar alışveriş yapma imkanı sağlayan bir ödeme aracı olduğu, bu çeklerin, işçilere gördükleri işe karşılık olmaksızın, belli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak işveren tarafından yardım amaçlı verildiği ve sadece ayakkabı, giyim, erzak vb. gibi çekte belirtilen ihtiyaca karşılık çek hamiline alışveriş yapma imkanı sağladığı, dolayısıyla ücret yada ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almadığından, alışveriş/hediye çeklerinin prime esas kazanca dahil edilmemesi gerekmektedir..." görüşü belirtilmiştir.*

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne, işverenin talebi üzerine 07.01.2016 tarihli yazısında; *"...Ticket, Sodexo, Multinet ve Setcart gibi yemek kartlarına işverenlerce yüklenen tutar kadar, yemek çekleri ise hamiline üzerinde yazılı tutar kadar, sigortalıya yemek yeme imkanı sağlayan bir ödeme aracı olduğundan, bu kartların/çeklerin sigortalılara, gördükleri işe karşılık olmaksızın, işverenler tarafından yardım amaçlı verildiği, işverence söz konusu karta yüklenen yada çekte yazılı bedelde belirtilen tutarın ihtiyaca karşılık yemek yeme imkanı sağladığı, dolayısıyla ücret ya da ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almadığından, bahse konu yemek kartları/çeklerinin prime esas kazancadahil edilmemesi gerekmektedir..." görüşü belirtilmiştir.*

SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne, işverenin talebi üzerine cevap yazısında; *"... işverenler tarafından sosyal amaçlı olarak sigortalılara verilen hediye çeki ve çekiliş ile verilen telefonun ücret ya da ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almadığı, aynı yardım olarak nitelendirilebileceği*

ve bunların prime esas kazanç niteliğinde değerlendirilemeyeceği dikkate alınarak sigortalılara sosyal yardım niteliğinde verilen hediye çekleri ve çekiliş ile verilen telefon bedellerinin sigorta primine esas kazanç tutarına dahil edilmemesi gerekmektedir...” görüşü belirtilmiştir.

05.02.2007 tarihli E.2006/4180, K.2007/1193 sayılı kararda, “... sosyal amaçlı olarak veya işverenin yasa ve sözleşme dışında sigortalısına yaptığı yardım ve ödemeler prim hesabında nazara alınmazlar ve prime tabi tutulmazlar. Bu ödeme veya yardımlar ücret ve benzeri ödemelerden tamamen farklı nedenlere dayanırlar. İşin karşılığı olmaktan ziyade insani değer yargıları sonucu verilirler. Yasa bunları sayarak belirtilmiştir. Bu yardımlar ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar, yemek, çocuk ve aile zamlarıdır.” görüşü belirtilmiştir.

Bu bakımdan ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponlarına yüklenen ödemelerin niteliği de gıda yardım paketi ile aynı durumdadır. Yardım, sigortalılara nakdi olarak yapılmamaktadır ve sigortalılar bu kartlar ile diğer sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Ayrıca, kartlara yapılan bu ödemelerin nakite çevrilme durumu da söz konusu olmamaktadır. Hal böyle olunca, çalışanlara aynı olarak verilen yemek kuponlarından SGK primi kesilmesi yönünde yapılacak uygulamalar, çalışanların en temel ihtiyacı olan yemek ihtiyacını karşılamak isteyen işverenlere adeta ceza niteliğinde olmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yargı kararları ile SGK görüş yazıları birlikte değerlendirildiğinde; yerleşmiş uygulama, ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponlarına yüklenen ödemelerden prim kesilmeyeceği yönünde olmasına rağmen SGK Müfettiş/Denetmenlerince zaman zaman durumun bu şekilde değerlendirilmemesi *çelişkili bir durumu ortaya çıkarmaktadır.*

İşyeri denetimlerinde, SGK Müfettişi/Denetmenince ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponlarının prime tabi tutulması gerektiği yönünde bir tespityapılır ise;

İşverenden geriye dönük ek Aylık Prim Hizmet Belgesi verilmesi istenilecek, verilmemesi durumunda; belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanarak, SGK primlerinin süresinde ödenmemesi nedeniyle fark primler gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte işverenden tahsil edilecektir.

SONUÇ

Günümüz çalışma koşullarında işverenler çalışanlarına ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu gibi ödeme kalemlerini yaygın vermek istemekle birlikte; SGK’da bu konuda Denetim birimleri ile üniteler arasında görüş birliğinin olmaması gerekçesiyle, işverenler açısından bu tür ödemelerin prime esas kazanca dahil edilmesi noktasında tereddütler oluşmaktadır.

Aynı yardımlar, 5510 sayılı Kanunun 4/1-a kapsamında sigortalı çalışanların prime esas kazançlarına dahil edilmemekte olup, kanımızca makale içerisinde açıklanan gerekçelerle çalışanlara ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponları ile yapılan yardımlar da yardımın niteliği itibarıyla ‘aynı’ olarak değerlendirilmelidir.

Ancak, son dönemlerde yerleşmiş SGK görüşlerinde ve yargı kararlarında bu ödemeler aynı yardım kapsamında değerlendirilmektedir. Hal böyle olmakla birlikte işyeri denetimlerinde yukarıda ticket, multinet, sodexo, setcard ve yemek kuponu türündeki ödemeler, prime esas kazanca dahil edilmesi gereken ödemeler kapsamında değerlendirilip, sonucunda işverenlere idari para cezası uygulama riski halen bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

Işıklı, İbrahim (02.09.2009). “Aynı yardımlar SGK primine tabi olur mu?”, [Çevrimiçi Erişim: <http://http://www.resulkurt.com/?artikel,2216>]

Özdemir,Cumhur S. (27.08.2014). “SSK prim hesabında aynı yardımlar dikkate alınmaz”, [Çevrim içi Erişim: http://www.alomaliye.com/2008/cumhur_sinan_ayni.htm,].

Sosyal Güvenlik Bakanlığı (01.09.2012). İşveren Uygulama Tebliği. Ankara : Resmi Gazete (28398 sayılı)

T.C. Yasalar (16.06.2006). **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu**. Anara : Resmi Gazete (26200 sayılı)

T.C. Yasalar (29.07.1964). **506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu**. Ankara : Resmi Gazete (11779 sayılı)

Yargıtay İçtihatı Birleştirme Genel Kurulu (24.05.1974) **E.1974/2, K.1974/6 sayılı kararı**